

Zec od žada, istraživačko vozilo, uspješno se je spustilo na mjesečevu površinu. Senzibilni robot pretražit će, prema predviđanjima, pet kvadratnih kilometara mjesečeve površine. Tako Kina, glavna lokomotiva svijetskog gospodarskog rasta, postaje ugledni član kluba tehnološki najrazvijenijih zemalja. Ovom nije potreban poseban komentar. Svaka čast kinezi, velika ste nacija. Vraćate se na mjesto, lidera, što vam je stoljećima pripadalo.

Predviđanje, danas ostvarenog kineskog uspjeha, bilo kojem zemljaninu iz vremena „Velikog skoka“ činio bi se neukusnom utopijom. Ipak, nakon destrukcije i borbe za opstanak kinezi su smogli snage da donesu koncepciju razvoja koja je postala talon današnjeg uspjeha. Uspjeh je tim veći ako se ima u vidu da je Kina zemlja vrlo velikog raspona razvijenosti, dok je njezin prosjek, mjeren dohotkom per capita, bliži manje razvijenim zemljama.

Promatrajući uspjeh očima ekonomiste ostajete zapanjeni i, temeljem toga, postavljate si pitanje: kako je to moguće? Što se je dogodilo u Kini a drugdje nije? Pitanja bi mogla ići u nedogled. Ipak bez obzira na visokoumne knjige koje govore suprotno, kinezi su uspjeli kao niti jedna država do sada. To je činjenica. Amerika, današnje SAD, imala je buran razvoj. Kao što znamo americi je trebala više od 150 godina da bi postala vodeća sila. Pri tome, Amerika je imala mogućnost širenja na zapad kada je značaj zemlje bio daleko veći nego što je to danas. Konačno, kako smatraju neki analitičari, Građanski rat je znatnim dijelom bio rezultat zaštitnih carina, protekcionizma, koji je koristio sjeveru i štetio jugu. Izneseno ne umanjuje veliko postignuće amerikanaca, već dodatno potvrđuje veličinu kineskog uspjeha. Za Lijepu našu poruka glasi – u malim i nerazvijenim zemljama valja donijeti koncepciju i strategiju razvoja koje valja potom pretočiti u taktičku i operativnu politiku.

Kina je zemlja koja ima najveće stope rasta, štednje, investicija. Najveći je magnet inozemnim investicijama i postaje najveći investitor u svijetu. Kinezi su jasno prepoznali globalizaciju kao izazov novih mogućnosti. Kinezi, kao američki vjerovnici, provode politiku mira jer su životno zainteresirani da globalna pozornica predstavlja područje suradnje među zemljama. Naprosto sve ide u korist Kine i njezinih građana. Ono što želim istaći jest činjenica da to nije slučajno, a ponajmanje spontano. Radi se o mudroj potici koju kinezi, gledajući stope rasta, maksimalno koriste. Ne treba zaboraviti da bi stanje u svijetkom gospodarstvu bilo daleko tmurnije da nije zemlja BRIK-a. Amerikanci su, posve ispravno, prihvatili izazov kineza. Politika koju vodi američki predsjednik u funkciji je dinamiziranja razvoja američkog gospodarstva koje će, očekujem, za nekoliko godina zadiviti svijet svojim iskorakom. EU je u daleko složenijim

uvjetima. Još uvijek prisutna kriza, mjereno brojem nezaposlenih, i robovanje neoliberalizmu onemogućuju Staru damu da nađe svoj put izlaska iz krize. Njemačka ne čeka ostale zemlje članice i povezuje se s drugim zemljama od kojih Kini pripada posebno mjesto.

Tako od povijesnog „socijalističkog ideala – šaka riže za svakog građanina“ Kina danas postaje vodeća gospodarska sila u kojoj, istina neujednačeno, raste dohodak i osobni standard. Vjerujem, da kinezi imaju više scenarija kako manje razvijene regije razviti kako bi postale dio uravnoteženog sustava s više socijalne senzibilnosti za svoje građane. Jedan od mogućih scenarija su značajna ulaganja u znanost i obrazovanje koje će, sa svoje strane, omogućiti otvaranje novih radnih mjesta velike dodane vrijednosti što će, potom, otvoriti daleko veće mogućnosti u sprovođenju aktivne razvojne i socijalne politike.

Još jednom čestitke i svaka čast. Tako se vodi nacionalna politika.